

RAPORT ROCZNY

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE

**WSPÓLNOTY ROBOCZEJ ZWIĄZKÓW ORGANIZACJI SOCJALNYCH
WRZOS**

Z DZIAŁALNOŚCI W 2005 ROKU

W realizacji zadań pomagali nam w 2005 roku następujący sponsorzy:

- **DEUTSCHER PARITÄTISCHER WOHLFAHRTSVERBAND
GESAMTSVERBAND e.V. NIEMIECKI PARYTETOWY ZWIĄZEK
SOCJALNY - ZWIĄZEK FEDERALNY**
- **FUNDACJA “Akcja Człowiek”**
- **FUNDACJA ROZWOJU SYSTEMU EDUKACJI. NARODOWA AGENCJA
PROGRAMU "Młodzież"**
- **FUNDACJA im S. BATOREGO**
- **MINISTERSTWO PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ**
- **URZĄD KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**
- **FUNDACJA EDUKACJI DLA DEMOKRACJI**
- **POLSKO-AMERYKAŃSKA FUNDACJA WOLNOŚCI**
- **MINISTERSTWO ROZWOJU – EFS**
- **KOMISJA EUROPEJSKA**

Dziękujemy.

Wstęp

Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych - WRZOS jest organizacją o charakterze federacyjnym, zarejestrowaną w lutym 2000 roku i zrzeszającą 15 regionalnych związków stowarzyszeń organizacji działających na polu pomocy społecznej w województwach: dolnośląskim, lubelskim, lubuskim, małopolskim, mazowieckim, pomorskim, śląskim, wielkopolskim, opolskim, podkarpackim, łódzkim, świętokrzyskim zachodniopomorskim, kujawsko-pomorskim, warmińsko-mazurskim oraz 5 ponadregionalnych struktur o zasięgu ogólnopolskim (Polski Komitet Pomocy Społecznej, Federacja Polskich Banków Żywności, CROSS - Stowarzyszenie Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki Osób Niewidomych i Słabowidzących, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pracowników i Sympatyków Środowiskowych Domów Samopomocy, Związek Stowarzyszeń Rodzin i Opiekunów Osób Chorych Psychiczenie „POL-FAMILA”). Na poziomie lokalnym do struktury formalnie przynależy ok. 750 organizacji socjalnych.

Aktualnie WRZOS wspiera procesy federalizacyjne w województwie podlaskim.

Główne cele WRZOS to:

Celem WRZOS jest techniczne, szkoleniowe i informacyjne wspomaganie organizacji pozarządowych w następujących zakresach:

- pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób,
- działalności charytatywnej,
- ochrony i promocji zdrowia,
- działania na rzecz osób niepełnosprawnych,
- promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy,
- upowszechnienia i ochrony praw kobiet oraz działalności na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn,
- działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych,
- nauki, edukacji, oświaty i wychowania,
- krajoznawstwa oraz wypoczynku dzieci i młodzieży,
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji,
- porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałania patologiom społecznym,

- upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich a także działań wspierających rozwój demokracji,
- działalności na rzecz mniejszości narodowych,
- ratownictwa i ochrony ludności,
- pomocy ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą,
- działań na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami,
- promocji i organizacji wolontariatu.

Działalność statutowa WRZOS prowadzona jest wyłącznie na rzecz ogółu społeczności, ze szczególnym uwzględnieniem grup i osób pozostających w szczególnie trudnej sytuacji życiowej lub materialnej w stosunku do społeczeństwa, w tym dotkniętych lub zagrożonych społecznym wykluczeniem.

Formy realizacji zadań WRZOS

Cele statutowe WRZOS realizowane są przez:

- reprezentowanie organizacji pozarządowych, zwłaszcza organizacji członkowskich wobec sektora publicznego i innych środowisk, w tym opiniowanie prawodawstwa na szczeblu ogólnopolskim, regionalnym i lokalnym oraz współpracę z podmiotami publicznymi w kształtowaniu polityki dotyczącej organizacji pozarządowych oraz polityki społecznej i praktyki administracyjnej dotyczącej rozwiązywania problemów grup zagrożonych bądź dotkniętych wykluczeniem społecznym,
- doradztwo, wymianę doświadczeń pomiędzy organizacjami członkowskimi oraz merytoryczne i metodyczne wspieranie ich działalności, w tym organizowanie konferencji, seminariów, zwłaszcza z uczestnictwem reprezentantów administracji publicznej i innych środowisk, organizowanie szkoleń, publikacje,
- rozwijanie obywatelskiej aktywności socjalnej, m.in. poprzez pomoc w tworzeniu nowych organizacji pozarządowych i ich związków,
- współpracę z innymi organizacjami pozarządowymi, grupami nieformalnymi i instytucjami,
- promocję i organizację samopomocy i wolontariatu,
- nawiązywanie współpracy i wymiana doświadczeń z partnerami zagranicznymi,
- prowadzenie działalności i usług socjalnych w celu wspierania realizacji wyżej wymienionych celów,
- inne działania, wynikające z aktualnych potrzeb środowiska socjalnych organizacji pozarządowych, zwłaszcza organizacji członkowskich i potrzeb osób, którym organizacje członkowskie służą.

Działania WRZOS służą rozwiązywaniu kwestii istotnych dla efektywnego funkcjonowania organizacji i inicjatyw obywatelskich, adresujących swoją działalność do osób, rodzin i innych grup społecznych zagrożonych różnorodnymi deficytami, ubóstwem, degradacją czy też wykluczeniem społecznym.

Do wspólnych, bliskich nam wartości należą:

- Niezależność - wolność w decydowaniu o misji, celach oraz metodach pracy; dywersyfikacja źródeł finansowania; apolityczność rozumiana jako nie identyfikowanie i nie uleganie wpływowi jakiegokolwiek partii i opcji politycznej.
- Tolerancja - opierająca się na szanowaniu tak w ramach organizacji jak i poza nią każdej osoby, instytucji, organizacji, partnerów.
- Transparentność - udostępnienie swojego programu, statutu, programu działań i zasad pracy, a także podawanie o publicznej wiadomości sprawozdań merytorycznych i finansowych z zakończonych działań.
- Rzetelność - podejmowanie działań na miarę posiadanych możliwości finansowych i kompetencji; wywiązywanie się z podjętych umów i zobowiązań; ocena i ewaluacja jako stały element każdego działania, dbałość o doskonalenie i rozwój, ale również i o najwyższą jakość pracy.
- Otwartość - współpraca i poszukiwanie partnerów społecznych do rozwiązywania stawianych problemów, równouprawnienie i partnerstwo stron przejawiające się m.in. w umiejętności dochodzenia do kompromisu.

Uzyskane w ciągu ostatnich kilku lat doświadczenia skłaniają WRZOS do promowania działań w celu budowania przestrzeni dla:

- Aktywności (ustawodawstwo, współpraca i partnerstwo międzysektorowe, zwiększanie zdolności istnienia, trwałości i pomnażania potencjału społecznego i zasobów oraz wachlarza usług i świadczeń).
- Rzecznictwa (legitymizowanie i uwiarygodnianie III sektora na wszystkich poziomach władz i struktur międzynarodowych, obrona interesu publicznego i organizacyjnego).
- Mediacji (funkcje konsultacyjne, wzmacnianie możliwości włączania się organizacji pozarządowych w dialog obywatelski oraz w proces integracji z Unią Europejską).
- Lobbyingu (samorządowego, parlamentarnego, międzynarodowego, politycznego, itp. służącego zwiększaniu siły przetargowej w kontaktach z władzami i agendami sektora publicznego oraz na arenie międzynarodowej).
- Tworzenia standardów jakości pracy organizacji pozarządowych (monitorowanie procesu rozwoju III sektora – badania, bazy danych, analizy, dyfuzja norm, zasad i wzorów działania wśród partnerów społecznych; komunikacja międzyorganizacyjna i z otoczeniem III sektora, promocja i upowszechnianie *dobrych praktyk*).

2. Organizacje członkowskie WRZOS

FEDERACJE REGIONALNE:

Województwo	Nazwa związku	Rok założenia
Dolnośląskie	Dolnośląski Związek Organizacji Pozarządowych "WROS"	1994
Lubuskie	Związek Lubuskich Organizacji Pozarządowych	1996
Małopolskie	Krakowskie Forum Organizacji Społecznych	1998
Mazowieckie	Federacja Organizacji Służebnych „Mazowia”	2001
Śląskie	Śląskie Forum Organizacji Socjalnych	1998
Pomorskie	Zrzeszenie Organizacji Samopomocowych SUKURS	1996
Wielkopolskie	Wielkopolska Rada Koordynacyjna. Związek Organizacji Charytatywnych	1990
Zachodniopomorskie	Zachodniopomorskie Forum Organizacji Socjalnych	2001
Opolskie	Opolskie Forum Organizacji Socjalnych	2003
Podkarpackie	Podkarpacka Wspólnota Organizacji Socjalnych	2002
Kujawsko-Pomorskie	Związek Stowarzyszeń i Organizacji Społecznych Województwa Kujawsko-Pomorskiego	2002
Łódzkie	Rada Organizacji Pozarządowych Województwa Łódzkiego	1999
Świętokrzyskie	Świętokrzyskie Zrzeszenie Organizacji Socjalnych „SZOS”	2003
Warmińsko-Mazurskie	Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego	2004
Lubelskie	Forum Lubelskich Organizacji Pozarządowych	1996

ORGANIZACJE OGÓLNOPOLSKIE:

Nazwa organizacji	Rok założenia
Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pracowników i Sympatyków Środowiskowych Domów	2000
Federacja Polskich Banków Żywności	1997
Stowarzyszenie Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki Osób Niewidomych i Słabowidzących CROSS	1991
Polski Komitet Pomocy Społecznej	1958
Związek Stowarzyszeń Rodzin i Opiekunów Osób Chorych Psychiczenie „POL-FAMILA”	2002

3. Władze Wspólnoty Roboczej Związków Organizacji Socjalnych

Władze statutowe Wspólnoty Roboczej Związków Organizacji Socjalnych – Zarząd i Komisja Rewizyjna wybierane są na dwa lata, na Walnym Zebraniu przez przedstawicieli wszystkich jej członków.

W marcu 2004 roku Walne Zebranie WRZOS wyłoniło na dwuletnią kadencję poniższe władze stowarzyszenia.

ZARZĄD			
Imię i nazwisko	Zawód	Stanowisko	Od ilu lat w zarządzie
Ewa Kamińska	psycholog	Prezes Zarządu	2
Anna Kruczek	socjolog	Wiceprezes Zarządu	2
Maria Remiezowicz	Polityk społeczny	Wiceprezes Zarządu	4
Krzysztof Balon	Manager socjalny	członek Zarządu	4
Bernadetta Moškowiak	pedagog	członek Zarządu	2

Komisja Rewizyjna	
Imię i nazwisko	Stanowisko
Renata Berent-Mieszczanowicz	Przewodnicząca
Piotr Todys	członek
Władysław Weber	członek

4. Biuro WRZOS

Dla kierowania bieżącą pracą WRZOS Zarząd powołuje dyrektora. Dyrektor organizuje pracę WRZOS, przygotowuje posiedzenia Zarządu oraz Rady Programowej, kieruje pracą biura i personelu etatowego, a także reprezentuje WRZOS na zewnątrz w zakresie ustalonym wynikającym ze Statutu i zgodnie z decyzją Zarządu.

Obecnie funkcje dyrektora WRZOS, od sierpnia 2002 pełni p. Jacek Sutryk.

Poza Dyrektorem będącym etatowym pracownikiem WRZOS, Stowarzyszenie również w ramach prowadzonych projektów zatrudnia odpowiedzialnych za ich realizację pracowników.

Skład biura WRZOS w roku 2005:

Imię i nazwisko	Zawód	Stanowisko/funkcje
Jacek Sutryk	Socjolog / Ekonomista	Dyrektor / Inicjatywa Szkoleniowa- Wiedza i Rozwój / Akcja Człowiek
Aleksandra Daszkowska	Socjolog	Inicjatywa Szkoleniowa–Wiedza i Rozwój
Elżbieta Bugajska	Prawnik	Inicjatywa Szkoleniowa–Wiedza i Rozwój
Agnieszka Szczyrbak	Filolog	Inicjatywa Szkoleniowa–Wiedza i Rozwój
Tomasz Weryński	Socjolog	Inicjatywa Szkoleniowa–Wiedza i Rozwój
Kamila Płowiec	Polityk społeczny	Inicjatywa Badawcza-Wiedza i Rozwój / Akcja Człowiek
Agnieszka Krawczyk	Socjolog	Inicjatywa Badawcza-Wiedza i Rozwój / Akcja Człowiek
Tomasz Sobierajski	Socjolog	Inicjatywa Badawcza–Wiedza i Rozwój
Wiktor Cichoń	Politolog	Inicjatywa Badawcza-Wiedza i Rozwój
Piotr Todys	Manager Socjalny	Inicjatywa Badawcza-Wiedza i Rozwój
Adam Wąsik	Księgowy- ekonomista	Księgowy

W marcu 2004 r. Walne Zebranie WRZOS zmieniło statut stowarzyszenia. W wyniku między innymi tych zmian 8 października 2004 r. Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych uzyskała status ORGANIZACJI POŻYTKU PUBLICZNEGO.

Ponadto w związku z dynamicznym rozwojem WRZOS w 2005 r. została zmieniona siedziba organizacji. Od października 2005 r. nowa siedziba WRZOS mieści się w budynku Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego przy ul. Nowy Świat 49 w Warszawie.

5. Opis prowadzonych działań merytorycznych w 2005 roku.

5.1. Programy WRZOS

5.1.1. Standardów Przejrzystości Finansowej (SPF)

Celem projektu było wypracowanie Standardów Przejrzystości Finansowej (SPF) dla socjalnych organizacji pozarządowych (SOP) oraz stworzenie podstaw organizacyjnych dla ich implementacji. Standardy te zostały zdefiniowane w trakcie projektu. Przyjęły one formę:

- standardów wewnętrznych: Komisja Standaryzacyjna opracowała standardy dokumentów: sprawozdania finansowego, złożonego z bilansu, rachunku wyników oraz informacji dodatkowej; planu kont oraz polityki rachunkowości organizacji,
- standardów zewnętrznych: uczestnicy seminariów eksperckich opracowali rekomendacje dotyczące przyszłych faz pracy nad standardami w SOP: będą to zalecenia i przesłanki do występowania o status organizacji pożytku publicznego; oraz zalecenia i przesłanki do organizacyjnego lub prawnego wyodrębniania określonych rodzajów działalności, np. gospodarczej.

Ponadto określone zostało, że jednostki przystępujące do wojewódzkich federacji SOP będą musiały zapoznać się ze standardami wewnętrznymi w zakresie obejmującym początkowo ww. dokumenty.

Ponadto w ramach projektu przeprowadzone zostały następujące rodzaje działań:

- Utworzono pięć Regionalnych Jednostek Standaryzacyjnych (RJS) dla implementacji SPF w latach 2006 – 2007 początkowo w pięciu województwach – siedzibach RJS, a następnie w pozostałych województwach.
- Stworzono podstawy systemu certyfikacji socjalnych organizacji pozarządowych w obszarze standardów przejrzystości finansowej. Komisja Standaryzacyjna zatwierdziła trzy wypracowane standardy dokumentów jako podstawę do wypracowywania dalszych rozwiązań oraz do konsultacji tychże rozwiązań ze stosownymi urzędami i organami, celem wdrożenia mechanizmów certyfikacji: sprawozdanie, bilans oraz politykę rachunkowości.
- Przeprowadzono seminaria eksperckie - powołano Grupy Eksperckie. Podczas seminariów przedyskutowane zostały przesłanki do utworzenia standardów

przejrzystości finansowej. Przedstawione zostały cele i wstępne założenia do standardów przejrzystości finansowej oraz odbyła się dyskusja sensu i możliwości w zakresie wewnętrznych standardów SPF na tle obowiązujących regulacji prawnych. Ponadto dyskutowano o potrzebach organizacji związanych z przygotowaniem się do wdrażania standardów (konieczność wyboru oprogramowania księgowego tego samego typu; waga i potrzeba spotkań ponadregionalnych w celu wymiany doświadczeń oraz informowania o dobrych praktykach) oraz wyłoniono grupę ekspertów. Podczas spotkań eksperci zdefiniowali obszary, które powinny zostać objęte standaryzacją oraz dokonali ich uszeregowania pod względem ważności i kolejności opracowywania:

- ✓ Sprawozdanie finansowe,
- ✓ Wzorcowy plan kont,
- ✓ Polityka rachunkowości,
- ✓ Audyt wewnętrzny – powołana zostanie w dalszym etapie prac nad procedurami implementacji standardów wewnętrzna instytucja do przeprowadzania standardów,
- ✓ Formularze kadrowe, kodeksowe i cywilnoprawne – dalszy etap – standardowe formularze umowy, wytyczne dotyczące szkoleń BHP i innych,
- ✓ Sprawozdanie merytoryczne – dalszy etap – na podstawie standardów przejrzystości finansowej opracowany zostanie wkład do standardu sprawozdania merytorycznego, aby były one komplementarne.

Ponadto w wyniku dyskusji określona została tematyka konferencji i szkoleń regionalnych oraz zapoznano się z zasadami sprawozdawczości finansowej organizacji posiadających status pożytku publicznego.

- Przeprowadzono 5 wojewódzkich konferencji standaryzacyjnych

Dodatkowo w konferencji w Warszawie udział wzięli przedstawiciele niemieckiego oddziału firmy doradczej Deloitte, którzy najpierw podzielili się z ekspertami WRZOS doświadczeniami zebranymi w pracy audytorskiej nad niemieckimi organizacjami pozarządowymi w zakresie sporządzania bilansu i sprawozdania. Następnie wspólne ustalenia przedstawione zostały uczestnikom konferencji, na którą to część zaproszeni zostali również specjaliści z innych regionów objętych działaniami wynikającymi z projektu. Aby pokazać uczestnikom konferencji szerszy kontekst funkcjonowania

standardów, zapraszano do udziału prelegentów z Regionalnych Izb Obrachunkowych oraz jednostek samorządu lokalnego. Ma to szczególne znaczenie w świetle certyfikacji wypracowanych ustaleń na dalszym etapie.

- Powołano Task Forces w pięciu województwach

Do zadań TASK FORCES należało:

- ✓ udział w pracach Komisji Standaryzacyjnej,
- ✓ przeprowadzenie cyklu szkoleń dla SOP,
- ✓ po zakończeniu projektu: przekształcenie task forces w regionalne jednostki standaryzacyjne (RJS) dla implementacji SPF:

Członkowie Task Forces prowadzili konferencje oraz szkolenia regionalne, przekazując ustalenia powzięte podczas seminarium eksperckiego i spotkań grup ekspertów. Z drugiej strony przekazywali oni głosy, opinie i potrzeby organizacji regionalnych podczas spotkań w Warszawie.

- **Prace Komisji Standaryzacyjnej**

Komisja standaryzacyjna ukonstytuowała się podczas drugiego spotkania grupy ekspertów. Jej zadaniem było sfinalizowanie prac nad dokumentami objętymi procedurą standaryzacji w pierwszej kolejności. Prace Komisji opisywał regulamin.

Wymiernymi efektami projektu były:

- ✓ Przeprowadzenie seminarium eksperckiego dla 22 członków, pracowników i wolontariuszy socjalnych organizacji pozarządowych (SOP).
- ✓ Przeprowadzenie 5 wojewódzkich konferencji standaryzacyjnych z udziałem około 100 przedstawicieli socjalnych organizacji pozarządowych.
- ✓ Stworzenie Standardów Przejrzystości Finansowej poprzez spotkania grupy ekspertów (2 dwudniowe spotkania); utworzenie 5 task forces przekształconych w Regionalne Jednostki Standaryzacyjne; szkolenia (5 dwudniowych szkoleń); prace Komisji Standaryzacyjnej.
- ✓ Przeprowadzenie konferencji ewaluacyjnej dla 20 członków, pracowników i wolontariuszy socjalnych organizacji pozarządowych i rozpowszechnienie wyników projektu.
- ✓ Wydanie publikacji „Standardy Przejrzystości Finansowej” oraz

przygotowanie materiału na CD /1000egz./

- ✓ Objęcie prowadzonymi działaniami standaryzacyjnymi bezpośrednio 5, a pośrednio 15 regionalnych federacji organizacji socjalnych zrzeszających łącznie na poziomie lokalnym ponad 850 organizacji socjalnych.

5.1.2. Projekty EQUAL

➤ „W STRONĘ POLSKIEGO MODELU GOSPODARKI SPOŁECZNEJ BUDUJEMY NOWY LISKÓW”

Inicjatorami Partnerstwa na Rzecz Rozwoju W STRONĘ POLSKIEGO MODELU GOSPODARKI SPOŁECZNEJ - BUDUJEMY NOWY LISKÓW są: Fundacja Instytut Spraw Publicznych (organizacja zarządzająca), Stowarzyszenie Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce (ARFP) i Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych WRZOS.

Charakter Partnerstwa można określić jako sektorowo-geograficzne. Geograficzny aspekt Partnerstwa ma zasięg lokalny; w ramach Partnerstwa będą równolegle realizowane 4 lokalne podprojekty partnerskie w województwach warmińsko-mazurskim i lubelskim. W trakcie Działania 1 struktura Partnerstwa została rozszerzona o partnerów lokalnych. Lokalni partnerzy organizują się w powiatach w formie Komitetów Lokalnych. Do KL wchodzi m.in. przedstawiciele samorządów, agend samorządowych, instytucji edukacyjnych, sektora biznesu i trzeciego sektora. Ze względu na otwartą formułę Komitetów i ich inkluzyjny charakter znajdują się w nich również przedstawiciele małych organizacji lokalnych i nieformalnych grup inicjatywnych, liderzy lokalni oraz osoby reprezentujące środowiska zmarginalizowane. Komitety Lokalne, wspierane przez ekspertów, odgrywały kluczową rolę w definiowaniu barier i potencjału w rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, mobilizowaniu społeczności lokalnej i inicjowaniu działań skierowanych na tworzenie przedsiębiorstw społecznych.

Celem ogólnym projektu, zgodnym z celami tematu D, jest rozwijanie polskiego modelu gospodarki społecznej. Celem szczegółowym projektu jest wypracowanie i sprawdzenie w praktyce *modelowej strategii mobilizowania społeczności lokalnych do tworzenia przedsiębiorstw społecznych*. Strategia jest wdrażana w społecznościach lokalnych zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym, zlokalizowanych w powiatach z przewagą ludności wiejskiej. Strategię nazywamy w skrócie strategią *interwencji partnerskiej*, albo – dla podkreślenia powiązania jej z najlepszymi, specyficznymi wzorami gospodarki społecznej w Polsce – strategią „nowego Liskowa”.

Rezultatami projektu będą:

- Przedsiębiorstwa społeczne stworzone w 4 powiatach, w formach organizacyjnych dopasowanych do potrzeb i potencjału poszczególnych społeczności.
- Opublikowany przewodnik na temat tworzenia przedsiębiorstw społecznych w społecznościach wiejskich metodą „interwencji partnerskiej”.
- Przeprowadzony lobbing na rzecz włączenia instrumentów promowania gospodarki

społecznej w środowiskach lokalnych do systemu prawnego i instytucjonalnego polityki społecznej w Polsce.

Plan pracy Działania 1 (realizowanego w 2005 r.) skierowany był na stworzenie silnej i skutecznej struktury Partnerstwa, pozwalającej na efektywne wykonanie zadań w Działaniu 2 i 3. W rezultacie tych prac powstało Partnerstwo obejmujące trzy poziomy: lokalny, krajowy i ponadnarodowy.

Działania planowane do realizacji w trakcie Działania 2 obejmą:

- Zebranie, analizę i przedstawienie usystematyzowanej wiedzy o zasobach gospodarki społecznej w Polsce, na tle dobrych praktyk krajów UE.
- Podniesienie poziomu kapitału społecznego wokół społecznej przedsiębiorczości oraz kapitału ludzkiego umożliwiającego aktywizację grup zmarginalizowanych w społecznościach objętych projektem.
- Stworzenie przedsiębiorstw społecznych w społecznościach objętych projektem oraz pomoc w uruchomieniu i wejściu na rynek tych przedsiębiorstw.
- Uczestnictwo w krajowych i europejskich sieciach tematycznych.

Działania planowane do realizacji w trakcie Działania 3 obejmą analizę porównawczą rezultatów projektu i ich oceny, upowszechnianie rezultatów projektu, m.in. przez ich włączenie do polityki krajowej, prezentowanie i transfer dobrych praktyk. Działania te będą adresowane m.in. do rządu, parlamentu, administracji publicznej wszystkich szczebli, środowisk opiniotwórczych, mediów.

➤ Rozwój Gospodarki Społecznej i Pomoc Zagrożonym Marginalizacją- PROJEKT INTEGRA

Celem projektu była pomoc w powrocie do życia społecznego i na rynek pracy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, a zwłaszcza po ukończeniu odbywania kary pozbawienia wolności. Dla jego osiągnięcia zawiązane zostało partnerstwo, którego celem było wypracowanie kompleksowego systemu wsparcia dla w/w osób (wsparcie w powrocie do aktywności społecznej i zawodowej) oraz utworzenie podmiotu, który poprzez aktywność gospodarczą na wolnym rynku będzie jednocześnie instytucją pomocową i przyspieszy reintegrację tych osób w społeczeństwie. Partnerstwo miało charakter sektorowy i wykorzystywało model parasolowy. Organizacją wiodącą był Polski Czerwony Krzyż (PCK) - organizacja ogólnopolska. Inni partnerzy projektu, którzy złożyli deklaracje partnerstwa to: Ministerstwo Polityki Społecznej, Stowarzyszenie WRZOS (organizacja sieciowa ogólnopolska wspierająca doradztwem i szkoleniami lokalne organizacje pozarządowe), Centralny Zarząd Służby Więziennej.

W Działaniu 1 głównie organizowane były cykle spotkań Partnerów i prace nad

umowami i dokumentami roboczymi. Zawiązane zostało także partnerstwo ponadnarodowe i odbyły się spotkania robocze z potencjalnymi partnerstwami zagranicznymi oraz podpisanie umów. Efektem Działania 1 było ukształtowanie partnerstwa krajowego i ponadnarodowego oraz podpisanie odpowiednich umów. Prowadzone były także czynności przygotowujące realizację zadań w następnych etapach czyli w Działaniu 2 i 3, takie jak: wstępny nabór kadry projektu, przygotowanie informacji wstępnej o potencjalnych uczestnikach projektu, wstępne przygotowanie programów i materiałów szkoleniowych, przygotowanie systemu zarządzania, monitorowania, oceny i promocji Partnerstwa na rzecz Rozwoju.

Po zakończeniu realizacji działania I PCK nie uzyskało dofinansowania KSW na kontynuowanie prac Partnerstwa.

5.1.3 Projekty: „Akcja Człowiek”

- **Projekt: „Tworzenie instrumentów dla poprawy informacji oraz pracy lobbingowej na rzecz osób niepełnosprawnych w Polsce”.**

Celem projektu było stworzenie instrumentów poprawy informacji oraz pracy lobbingowej na rzecz osób niepełnosprawnych w Polsce poprzez założenie, zarejestrowanie, ustabilizowanie ogólnopolskiego stowarzyszenia ekspertów złożonych z osób fizycznych (osób pracujących etatowo i wolontarystycznie o wysokim stopniu fachowości, różnych organizacji i związków osób niepełnosprawnych, organizacji chronicznie chorych, polityków, naukowców i zainteresowanych dziennikarzy).

Działaniami projektu objęto 8 województw, w których docelowo zakłada się powstanie regionalnych filii stowarzyszenia ekspertów.

W każdym z województw, związek regionalny stanowi centrum odpowiedzialne za filię stowarzyszenia.

W ramach trwania projektu powstała strona internetowa, biuletyn informacyjny, jak również obszerny raport o sytuacji osób niepełnosprawnych i chronicznie chorych w Polsce.

W trakcie realizacji projektu przygotowano fundament do utworzenie stowarzyszenia ekspertów na rzecz osób niepełnosprawnych, zbierania informacji i wymiany doświadczeń pomiędzy różnymi organizacjami zajmującymi się pracą na rzecz osób niepełnosprawnych w celu rozwinięcia wspólnej pracy lobbingowej.

➤ **Projekt: Centrum Kompetencyjnego Samopomocy dla osób niepełnosprawnych i szczególnie poszkodowanych społecznie w Polsce.**

Celem projektu jest utworzenie Centrum Kompetencyjnego Samopomocy dla osób niepełnosprawnych i szczególnie poszkodowanych społecznie w Polsce.

Utworzenie Centrum Kompetencyjnego Samopomocy służyć ma poprawie prawnych, administracyjnych i finansowych warunków brzegowych działalności samopomocy w Polsce.

Instrumentami realizacji powyższych celów było i jest:

- powstanie Centrum Kompetencyjnego Samopomocy,
- powołanie Rady Samopomocy,
- przeprowadzenie badań w pięciu województwach: lubuskim, lubelskim, mazowieckim, pomorskim, śląskim na temat działań samopomocowych,
- przygotowanie raportu na temat obecnego stanu i perspektyw rozwoju samopomocy w Polsce,
- podjęcie działań lobbingowych na rzecz poprawy warunków brzegowych funkcjonowania i wzrastania ruchu samopomocowego w Polsce.

Po zakończeniu projektu planowane jest podejmowanie kolejnych działań przez powołane przy WRZOS Centrum Kompetencyjne Samopomocy. Pracownicy etatowi WRZOS będą organizować dalszą pracę Rady Samopomocowej.

Planuje się ponadto animowanie regionalnych Centrów Samopomocy przy organizacjach członkowskich WRZOS i doprowadzenia do ich wsparcia ze strony Narodowego Funduszu Zdrowia i Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

5.1.4. Program Legislacyjny i Ekspercki

Celem programu jest budowanie trwałej współpracy organizacji pozarządowych działających w sferze pomocy socjalnej z administracją rządową i samorządową w celu wypracowania podstaw nowoczesnego systemu pomocy społecznej w Polsce. Program był realizowany m.in. poprzez:

➤ **Projekt „VAT a organizacje pozarządowe”**

Celem projektu było wniesienie wkładu do zbudowania przyjaznego dla organizacji pozarządowych otoczenia społeczno-prawnego poprzez wypracowanie uzgodnionych stanowisk organizacji pozarządowych w kluczowych dla nich kwestiach dotyczących podatku VAT oraz (w ramach rzecznictwa) podjęcie działań na rzecz ich uwzględnienia w obowiązującym prawie.

Realizacja celów szczegółowych przyniosła następujące rezultaty:

- Opracowanie ekspertyz i dokumentów - do konsultacji ekspertyza o realizacji VI Dyrektywy Rady Europejskiej z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji przepisów państw członkowskich dotyczących podatków obrotowych w odniesieniu do organizacji pozarządowych z uwzględnieniem rozwiązań zastosowanych w prawodawstwie niemieckim.
- Przygotowanie książki: „Podręcznik VAT dla NGO” wraz ze słownikiem i krótką historią samego podatku, oparty na ekspertyzie prawnej. W przystępny sposób przybliżył temat projektu organizacjom pozarządowym, które nie nabyły jeszcze doświadczenia związanego z podatkiem VAT, sposobami jego rozliczania i roli w funkcjonowaniu organizacji pozarządowych.
- Przygotowanie postulatów zmian w przepisach VAT obejmujących organizacje pozarządowe – pięć postulatów rekomendowanych przez Radę Ekspertów Społecznych, dwa zaproponowane przez organizacje pozarządowe biorące udział w konsultacjach. Każdy postulat został umotywowany konsekwencjami obecnego stanu prawnego, oraz rozszerzony o przewidywane konsekwencje jego wprowadzenia, tak aby organizacje mogły podjąć decyzję bilansując korzyści wynikające dla nich z obecnego stanu prawnego z korzyściami przewidywanymi po wprowadzeniu konsultowanego postulatu w życie.
- Wydanie publikacji „VAT a organizacje pozarządowe – postulaty zmian w przepisach podatkowych VAT proponowane przez Trzeci Sektor”, obejmującej wszystkie dokumenty powstałe w ramach projektu i opatrzonej komentarzem przygotowanym przez Radę Ekspertów Społecznych.

Dodatkowo, w procesie opracowywania dokumentów, przygotowana została ekspertyza dotycząca przepisów podatkowych VAT w prawodawstwie niemieckim.

➤ **Projekt „Bezdomność 2005 – Monitoring zjawiska bezdomności w Polsce”**

Celem projektu było kontynuowanie rozpoczętych w 2004 r. badań nad skutecznością dotychczas podejmowanych działań na rzecz wychodzenia z bezdomności, w szczególności przez socjalne organizacje pozarządowe oraz ocena wsparcia tych działań przez administrację publiczną i samorządową. Kontynuacja rozpoczętych w ubiegłym roku badań prowadzona była w kolejnych 6 województwach, a wyniki zebrane w postaci raportu opisują: zjawisko bezdomności w Polsce, charakter świadczonej na rzecz osób bezdomnych pomocy, funkcjonowanie instytucji do tego powołanych oraz przedstawiają rekomendacje w kwestii koniecznych zmian prawnych i modyfikacji alokacji środków publicznych przeznaczanych na wychodzenie z bezdomności w celu optymalizacji podejmowanych działań. Drugim zasadniczym celem projektu była ocena wojewódzkich, powiatowych oraz gminnych strategii rozwiązywania problemów społecznych i innych regionalnych i lokalnych polityk pod kątem rozwiązywania problemów osób bezdomnych. Powyżej określone cele realizowane były w szczególności poprzez:

- Kontynuowanie w kolejnych 6 województwach rozpoczętej w ubiegłym roku analizy zjawiska bezdomności w Polsce. W tym m.in. wyodrębnienie w ramach grupy docelowej osób bezdomnych - podgrup typowych ze względu na ich sytuację prawną, osobistą. Dokonanie analizy dostępnych ofert/programów pomocowych dla osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością. Zbadanie skuteczności działań podmiotów publicznych oraz pozarządowych w zakresie wychodzenia z bezdomności oraz optymalnego wykorzystania środków przeznaczanych na ten cel.
- Analizę wojewódzkich, powiatowych i gminnych strategii rozwiązywania problemów społecznych pod kątem pomocy osobom bezdomnym oraz porównanie ich adekwatności do realizowanych projektów ze środków publicznych (analiza udzielonej pomocy na terenie 6 województw pokazuje ile środków wydano, a analiza strategii ukazuje czy w ogóle to jest zgodne z ich treścią - czy strategie są adekwatne do skali zjawiska na danym terenie).
- Wypracowanie rekomendacji w kwestii: kierunkowych zmian/treści wojewódzkich, powiatowych i gminnych strategii rozwiązywania problemów społecznych i innych polityk społecznych w zakresie zjawiska bezdomności, propozycji zmian prawnych.
- Kontynuację pracy zespołu eksperckiego ds. bezdomności również po

zakończeniu projektu.

➤ **Projekt „Partnerstwo socjalne”**

Program legislacyjny i ekspercki był prowadzony również w oparciu o realizowany przez WRZOS projekt „Partnerstwo socjalne”, którego celem było wzmocnienie instytucjonalne socjalnych organizacji pozarządowych w Polsce, a także poszerzenie doświadczeń i wiedzy oraz pogłębienie współpracy tych organizacji z partnerami w krajach UE celem wspólnego realizowania i wpływania na kształt polityki społecznej względnie socjalnej w rozszerzonej Unii Europejskiej zgodnie z przyjętymi wytycznymi Strategii Lizbońskiej. Tak określone cele miały służyć poprawie sytuacji socjalnej i partycypacji społecznej, a także integracji społecznej grup dotkniętych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, zwłaszcza osób niepełnosprawnych starszych, bezdomnych, uzależnionych oraz dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych. Projekt rozpoczął się w ostatnim kwartale 2004 r. i trwał do listopada 2005 r. W jego ramach funkcjonowało pięć zespołów eksperckich monitorujących sytuację socjalno-prawną ww. grup narażonych bądź dotkniętych wykluczeniem społecznym.

Opis rezultatów wynikających z przeprowadzonych działań:

- Powołanie 5 grup roboczych do wypracowania „Guidelines”, złożonych z reprezentantów WRZOS oraz szczególnie kompetentnych w danej dziedzinie organizacji członkowskich, przedstawiciela Rzecznika Praw Obywatelskich, przedstawicieli rządu (Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej), Rady Pożytku Publicznego, eksperci Parytetowego Związku Socjalnego oraz konsultanta prawnego (łącznie ok. 50 osób)
- Odbycie 15 posiedzeń grup roboczych
- Przygotowanie i przeprowadzenie dla uczestników grup roboczych wizyty studyjnej w Niemczech.
- Przeprowadzenie cyklu trzech seminariów dla uczestników wizyty studyjnej dotyczących konsekwencji *acquis communautaire* dla regulacji prawnych oraz praktyki politycznej i administracyjnej w danej dziedzinie oraz rozwiązań stosowanych w różnych państwach członkowskich Unii, w obszarze polityki społecznej.
- Wypracowanie w ramach Grup Roboczych 5 „Guidelines”, które zostaną następnie rozpowszechnione w 14 województwach objętych projektem oraz staną się przedmiotem obrad i ewentualnych zaleceń dla miast i powiatów

wydanych przez związki komunalne.

- Zorganizowanie 2 roboczych seminariów przedstawicieli polskich central organizacji socjalnych – członków „platformy socjalnej”, która ukonstytuowała się w 2001 r., w skład której wchodzi przedstawiciele Caritas Polska, Diakonii Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP, PCK oraz WRZOS z partnerami zagranicznymi, w szczególności przedstawicielami niemieckich central federalnych organizacji socjalnych takich jak: Caritas, Diakonia, Dobroczynność Robotnicza, Dobroczynność Żydowska, Niemiecki Czerwony Krzyż, Parytetowy Związek Socjalny. Celem seminariów specjalistycznych była wymiana informacji, poglądów i opinii na temat wdrażania i wpływania na kształt polityki w obszarze socjalnym oraz promowanie „wzajemnego uczenia się” m.in. w kontekście Narodowych Planów Działań.

5.1.5. Program „Porozumienia Socjalne na rzecz kształtowania polityki społecznej”.

Celem programu jest budowanie porozumień organizacji socjalnych, które pełniłyby rolę platformy współpracy w celu kształtowania polityki społecznej w Polsce. Program jest realizowany poprzez następujące przedsięwzięcia:

- **„Platforma Socjalna”.** Platforma powstała na mocy Porozumienia o współpracy pomiędzy Diakonią Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP, Polskim Czerwonym Krzyżem, Caritas Polska, Wspólnotą Roboczą Związków Organizacji Socjalnych. Jego celem było utworzenie grupy inicjatywnej organizacji ogólnopolskich działających na polu pomocy społecznej. Podpisane porozumienie dotyczy współpracy w zakresie kluczowych spraw dotyczących sektora organizacji pozarządowych działających na polu pomocy społecznej, w szczególności:
 - realizacji zasady subsydiarności w działalności sektora pozarządowego,
 - miejsca i roli polskich organizacji pozarządowych w strukturach europejskich,
 - opracowania strategii działań na rzecz wzmocnienia wspólnoty społecznej w tym przeciwdziałania wyłączeniu społecznemu i marginalizacji podejmowania działań w kierunku utworzenia komisji czterostronnej

złożonej z przedstawicieli Rządu Polskiego, samorządów, organizacji pozarządowych i przedstawicieli biznesu działających na polu pomocy społecznej (zgodnie z duchem Deklaracja nr 23 do Traktatu z Maastricht), której celem będzie współkształtowania ustawodawstwa i polityki społecznej.

Strony będące sygnatariuszami powyższego porozumienia przewodniczą spotkaniom, w porządku alfabetycznym, w cyklach 6 miesięcznych. Odbywające się spotkania służą wypracowaniu stanowiska w określonych sprawach będą organizowane przez organizację przewodniczącą w danym okresie. Stanowiska Stron podawane są do publicznej wiadomości wyłącznie w sprawach, w których osiągnięty zostanie consensus. Szczegółowe zasady regulujące tryb formułowania wspólnego stanowiska Strony porozumienia przyjmą w drodze consensusu.

W 2005 r. „Platforma Socjalna” spotykała się jeden raz w ramach projektu „Partnerstwo Socjalne”. Spotkanie poświęcone było wymianie informacji, poglądów i opinii na temat wdrażania i wpływania na kształt polityki w obszarze socjalnym oraz promowanie „wzajemnego uczenia się” m.in. w kontekście Narodowych Planów Działań.

5.1.6. Program „Współpraca z infrastrukturą III sektora w Polsce”

Celem programu jest integracja środowiska organizacji pozarządowych i zawiązywanie wspólnych inicjatyw obywatelskich. Program był realizowany poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi, w szczególności o charakterze infrastrukturalnym.

- Współpraca z Siecią Ośrodków Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT w zakresie integracji III Sektora w Polsce. Współpraca ze SPLOT odbywa się w oparciu o podpisane porozumienie, którego strony zobowiązały się m.in. współpracować w opracowywaniu stanowisk w kluczowych zagadnieniach dotyczących organizacji pozarządowych.
- Współpraca z Demokratyczną Unią Kobiet, w tym wspólne aplikowanie w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.
- Udział w pracach Funduszu ProBONUS, którego celem jest wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego poprzez wspierania infrastruktury trzeciego sektora. Dyrektor WRZOS jako reprezentant Stowarzyszenia zasiada w Radzie Programowej Funduszu.

- Aktywne uczestnictwo w pracach powołanej 18 września 2003 roku ogólnopolskiej, ponadbranżowej federacji organizacji pozarządowych - OFOP. WRZOS jest jednym z członków-założycieli OFOP. Z ramienia WRZOS członkiem Zarządu OFOP jest Jacek Sutryk.
- Współpraca z Instytutem Spraw Publicznych – wspólna realizacja projektu w ramach Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL – *W stronę polskiego modelu gospodarki społecznej – BUDUJEMY NOWY LISKÓW*
- Współpraca z Polskim Czerwonym Krzyżem – wspólna realizacja projektu w ramach Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL – projekt INTEGRA.

Ponadto w trakcie całego roku WRZOS bardzo aktywnie współpracował z dużymi i małymi stowarzyszeniami i fundacjami. Odbyto kilkadziesiąt roboczych spotkań dotyczących możliwych form współpracy i zaangażowania w różnego rodzaju inicjatywy i projekty.

Pracownicy biura WRZOS oraz członkowie Zarządu uczestniczyli ponadto w licznych spotkaniach, konferencjach, warsztatach, sympozjach organizowanych przez organizacje pozarządowe oraz administrację publiczną.

5.1.7. Program Europejski

Celem programu jest rozwijanie współpracy międzynarodowej na rzecz kształtowania wspólnej polityki społecznej w Unii Europejską. Program był realizowany głównie poprzez współpracę projektową z zachodnioeuropejskimi organizacjami pozarządowymi.

W 2005 roku WRZOS prowadził następujące działania na poziomie europejskim:

➤ **THE EUROPEAN SOCIAL ACTION NETWORK /ESAN/**

Od 2003 WRZOS jest członkiem ESAN- The European Social Action Network (Europejska Sieć Działań Społecznych). ESAN jest organizacją o charakterze parasolowym, powstałą w 1991 r., której głównymi celami są: rozwijanie współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi działającymi na polu pomocy społecznej oraz budowanie całościowej europejskiej polityki bazującej i respektującej prawa człowieka.

Współpraca z Europejską Siecią Działań Socjalnych ESAN przebiegała w 2005 r. w oparciu o następujące wspólne projekty i działania:

- **Projekt „Eurotrotters”**

W kwietniu 2005 r. odbyło się w Lille spotkanie podsumowujące trwającego ponad trzy lata projektu „Eurotrotters”. Celem projektu była wymiana młodzieży dotkniętej wykluczeniem społecznym (bezdomej, bezrobotnej, pochodzącej z biednych środowisk). Po wymianach młodzieży we Francji, Polsce, Rumunii, Portugalii i Wielkiej Brytanii odbyła się ewaluacja wszystkich wizyt oraz praca nad „narzędziem” promującym projekt. Uczestnicy zdecydowali o utworzeniu strony internetowej, za pomocą której projekt byłby rozpowszechniany.

- **Projekt „Mobilność seniorów bez granic” („Mobility for Seniors without boundaries”).**

Projekt „Mobilność seniorów bez granic” („Mobility for Seniors without boundaries”) rozpoczął się w listopadzie 2004 r. W projekcie oprócz WRZOS udział wzięli partnerzy z Francji, Wielkiej Brytanii i Irlandii. Projekt był pilotażowy, jego celem była wymiana „dobrych praktyk” i „know how” w działaniach na rzecz seniorów poprzez goszczenie oraz hospicje w innych krajach ludzi starszych będących wolontariuszami. Projekt miał za zadanie przełamać izolację osób starszych oraz przeciwdziałać ich wykluczeniu społecznemu.

W ramach projektu w 2005 r. odbyły się następujące działania:

- wizyta studyjna grup seniorów w Wielkiej Brytanii (marzec 2005),
- wizyta studyjna grup seniorów we Francji (kwiecień 2005),
- wizyta studyjna grup seniorów w Irlandii (maj 2005),
- wizyta studyjna grup seniorów w Polsce (czerwiec 2005).

We wszystkich tych wizytach i działaniach brała udział grupa polskich seniorów z Fundacji EMERYT, współpracująca z WRZOS przy realizacji ww. projektu. Podczas wizyt studyjnych seniorzy zapoznali się z działaniami podejmowanymi przez rządy, samorządy, organizacje pozarządowe i grupy samopomocowe na rzecz osób starszych w tych krajach.

- spotkanie ewaluacyjne w Brukseli (lipiec 2005). Na spotkaniu obecni byli seniorzy biorący udział w projekcie wraz z koordynatorami i asystentami projektu. Podczas spotkania omówiony został dotychczasowy przebieg projektu oraz dalsze działania,
- spotkanie koordynatorów projektu w Lille (wrzesień 2005),
- konferencja podsumowująca w Brukseli (październik 2005). Na konferencji zaprezentowany został raport przygotowany przez seniorów na temat sytuacji osób

starszych w Irlandii, Wielkiej Brytanii, Francji i Polsce (wolontariat seniorów, wsparcie dla osób starszych, sytuacja migrantów, relacje międzypokoleniowe) oraz rekomendacje dla Komisji Europejskiej dotyczącej poprawy sytuacji osób starszych.

Raport został przygotowany i wysłany wraz z raportem końcowym do Brukseli, w angielskiej i francuskiej wersji językowej.

- **Projekt „Daphne”:** „Europejski przegląd dobrych praktyk - narzędzie zwalczania przemocy domowej”/„EU DAPHNE II programie 2004-2008” (zapobieganie i przeciwdziałanie przemocy wobec dzieci, młodzieży i kobiet, jako grup szczególnego ryzyka) .

W projekcie oprócz WRZOS wzięły udział organizacje z Wielkiej Brytanii, Francji, Słowacji, Portugalii, Belgii. Projekt ten miał charakter pilotażowy i dotyczył promowania „dobrych praktyk” z zakresu przeciwdziałania dyskryminacji wobec dzieci i młodzieży.

W ramach projektu odbywały i odbywają się wizyty studyjne, w trakcie których partnerzy mają za zadanie poznanie metod pracy danej organizacji oraz przyjrzenie się „krytycznym” okiem problemom i trudnościom, z jakimi się ona spotyka w pracy z ofiarami przemocy domowej. Projekt ma zakończyć się przygotowaniem przez wszystkich partnerów „przewodnika”, który pomoże pracownikom socjalnym i wolontariuszom lepiej zrozumieć i lepiej radzić sobie z ofiarami przemocy domowej.

Projekt rozpoczął się w czerwcu 2005 r. i ma potrwać 2 lata. WRZOS realizuje ten projekt wspólnie z Fundacją Dzieci Niczyje z Warszawy.

W 2005 r. w ramach projektu odbyło się wrześniowe spotkanie otwierające projekt w Lille. W październiku odbyło się pierwsze spotkanie wszystkich partnerów projektu, na którym obecna była Kamila Płowiec z WRZOS oraz Julia Pietkiewicz z Fundacji Dzieci Niczyje. Na spotkaniu opracowany został program działania na najbliższy rok oraz zakres obowiązków poszczególnych partnerów.

W 2006 r. planowane są wizyty studyjne we wszystkich krajach biorących udział w projekcie. Wizyta w Polsce zaplanowana została w dniach 22-24 marca 2006 r. Na wizytę przyjedzie 2 przedstawicieli ESAN Francja, w tym prezes oraz pracownik biura a także przedstawiciele organizacji zajmujących się problemami dzieci krzywdzonych ze Słowacji i Portugalii.

- **Projekt Gruntvig „Learning without barriers”.**

W 2005 r. ESAN otrzymał dotacje z Komisji Europejskiej na kontynuację projektu, do którego dołączyli także nowi partnerzy, w tym WRZOS. Projekt zakłada stworzenie sieci,

która zgromadzi organizacje, które będą wymieniać wiedzę na temat praktyk szkoleniowych skierowanych do pracowników socjalnych i wolontariuszy i ulepszać je w taki sposób, aby lepiej rozumieć i odpowiadać na potrzeby osób i grup zagrożonych bądź dotkniętych wykluczeniem społecznym. Projekt ma za zadanie zidentyfikować i promować dobre praktyki/doświadczenia/programy edukacyjne i szkoleniowe, które tworzą interaktywną relację między organizacjami i ich pracownikami a grupami odbiorców.

Pierwsze spotkanie zostało zaplanowane na styczeń 2006 roku w Paryżu. WRZOS ma w ramach projektu przygotować raport o ofercie szkoleniowej i oczekiwaniach organizacji pozarządowych i ich klientów co do oferty szkoleniowej w Polsce.

- W czerwcu 2005 r. Kamila Płowiec wzięła udział w corocznym zebraniu członków sieci ESAN, które odbyło się w Brukseli. W trakcie spotkania omawiane były obecne oraz przyszłe działania ESAN oraz opracowywana była strategia rozwoju sieci. ESAN zapoznał nas także z sytuacją finansową sieci, która okazała się nie najlepsza.

➤ **Współpraca z Europejską Siecią Przeciwdziałania Ubóstwu EAPN**

WRZOS od przeszło 2 lat intensywnie współpracuje z siecią EAPN z siedzibą w Brukseli.

Między innymi w wyniku tej współpracy WRZOS został zaproszony przez EAPN do wzięcia udziału w projekcie realizowanym przez EAPN Włochy „**Obserwatorium Ubóstwa i Narodowych Planów Działań**”. Celem projektu jest uwydatnienie roli granej przez “Obserwatoria Ubóstwa i Wykluczenia Społecznego” w relacji do Strategii Włączenia Społecznego Unii Europejskiej.

Dla celów tego projektu “obserwatoria ubóstwa i wykluczenia społecznego” zostały zdefiniowane jako struktury, które mają następujące cechy:

- gromadzą różnych partnerów społecznych,
- zastanawiają się nad polityką i praktykami przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu i prezentują różne opinie nie będąc w pierwszej kolejności instytucją badawczą,
- mogą pełnić rolę dostarczyciela informacji,
- wydają publikacje związane z ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Spotkanie otwierające projekt odbyło się we wrześniu 2005 r. w Potenzy we Włoszech. Na 2006 r. zostały zaplanowane spotkania w Brukseli, Lyonie, Warszawie i Barcelonie. Seminarium w Warszawie zostało zaplanowane na 10-11 lipca 2006 roku w Warszawie. Jego tematem ma być rola partnerstwa lokalnych i rola różnych aktorów (władz lokalnych, organizacji pozarządowych, związków zawodowych itp.) w porównaniu do mobilizacji aktorów zaangażowanych w Europejską Strategię Wykluczenia Społecznego.

Ponadto WRZOS od dłuższego czasu współpracuje także z innymi polskimi organizacjami socjalnymi w celu utworzenia polskiej sieci EAPN. W czerwcu 2005 r. odbyła się konferencja, na której podpisane zostało Porozumienie w sprawie współpracy na rzecz walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym przez 50 organizacji oraz deklaracja założycieli Polskiego Komitetu Europejskiej Sieci Przeciwdziałania Ubóstwu. W celu realizacji porozumienia została powołana 7-osobowa grupa robocza, w skład której weszli przedstawiciele Caritasu Polska, Towarzystwa Pomocy im. Brata Alberta, Fundacji Barki, Stowarzyszenia „Otwarte Drzwi”, Federacji Polskich Banków Żywności oraz WRZOS.

Po tym spotkaniu tylko raz spotkali się przedstawiciele WRZOS, Towarzystwa Brata Alberta i Stowarzyszenia „Otwarte Drzwi”. W dalszym ciągu nie doszło jeszcze do spotkania całej grupy roboczej oraz zaplanowania dalszych działań.

5.1.8 Program „WSCHÓD”

W 2004 roku WRZOS nawiązał współpracę z Asocjacją Pracowników Socjalnych i w lutym 2005 r. w ramach projektu **RITA „2x2 czyli współpraca dla współpracy”** gościł przedstawicieli władz szczebla centralnego, samorządów lokalnych, instytucji państwowych i społecznych świadczących usługi socjalne na Białorusi. Podczas tygodniowej wizyty goście zapoznali się z funkcjonowaniem polskich instytucji dostarczających usługi socjalne, spotkali się z władzami lokalnymi i centralnymi, z organizacjami pozarządowymi i władzami uniwersyteckimi.

- Nawiązanie współpracy z **Białoruską Asocjacją Pracowników Socjalnych** i wspólna realizacja projektu, na który WRZOS uzyskał dofinansowanie z programu RITA: *„2x2 czyli współpraca dla współpracy”*. Projekt ma na celu edukowanie przedstawicieli władz szczebla centralnego, samorządów lokalnych, instytucji państwowych i społecznych świadczących usługi socjalne na Białorusi w dziedzinie współpracy międzysektorowej, co ma się przyczynić do nawiązania

bliższych kontaktów między tymi podmiotami, zwiększenia skuteczności i efektywności świadczonych usług, przewyższenie stereotypowego myślenia o organizacjach pozarządowych oraz zmiany klientystycznej postawy świadczeniobiorców usług socjalnych. Wspólny projekt WRZOS i BAPS jest skierowany do przedstawicieli białoruskich organizacji społecznych i instytucji państwowych, którzy w wyniku realizacji projektu będą mogli wszechstronnie zapoznać się z modelem świadczenia usług socjalnych polegającym na współpracy instytucji państwowych i pozarządowych. W przyszłym roku planowane są kolejne projekty z partnerem białoruskim.

Do projektu przygotowane zostały następujące materiały studyjne w wersji rosyjskojęzycznej:

- Akty prawne: Ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie wraz z uzasadnieniem; Ustawa o zatrudnieniu socjalnym wraz z uzasadnieniem; Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wzoru oferty realizacji zadania publicznego, ramowego wzoru umowy o wykonanie zadania publicznego i wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania
- Artykuły analityczne: Krótki opis koncepcji ekonomii społecznej; Zbigniew Wejcman, *Jak stworzyć dobry program współpracy – na podstawie doświadczeń Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności „Obywatel i Samorząd Lokalny”*; Marek Rymsza, Agnieszka Hryniewicka, Przemysław Derwich, *Jak wprowadzić w życie zasadę pomocniczości państwa : doświadczenia lat dziewięćdziesiątych*
- Materiały z badań: współpraca organizacji pozarządowych a terytorialnych centrów usług socjalnych dla ludności.
- Informacje o zwiedzanych organizacjach: Federacja Organizacji Służebnych „Mazowia”; Wolontariusze w Ośrodku Pomocy Społecznej; Wzorzec umowy z wolontariuszem; Program Współpracy Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi na 2005 r.

W 2006 r. planowane są kolejne projekty z partnerem białoruskim.

5.1.9 Współpraca z innymi organizacjami i instytucjami.

- W 2004 r. WRZOS za pośrednictwem Zrzeszenia Organizacji Samopomocowych

SUKURS nawiązał współpracę z NIZW International Centre z Holandii. W listopadzie 2004 r. na zaproszenie Holendrów 10-osobowa grupa z Polski, składająca się z przedstawicieli związków regionalnych WRZOS pojechała na konferencję do Hertogenbosch w Holandii. Konferencja dotyczyła roli organizacji pozarządowych w wyżej wymienionych krajach. Przed konferencją zostały przygotowane materiały przez partnerów z każdego kraju, które stały się przyczynkiem do dyskusji na temat roli organizacji rzeczniczych oraz tworzenia europejskiej sieci takich organizacji. Efektem konferencji było powstanie nieformalnej sieci składającej się z przedstawicieli w/w krajów. Od listopada 2004 r roku p. Kamila Płowiec została włączona w prace „management team”. W listopadzie 2005 r. doszło do kolejnej konferencji w ramach powstałej sieci. Konferencja odbyła się w Bratysławie i dotyczyła wypracowywania zasad partnerstwa oraz dalszego rozwijania sieci.

- W 2005 r. WRZOS kontynuował rozwijanie kontaktów z organizacją FEANTSA (Europejską Siecią skupiającą organizacje pracujące na rzecz osób bezdomnych). W 2005 roku FEANTSA parokrotnie proponowała WRZOS wstąpienie w jej struktury. Zarząd WRZOS zdecydował, że w 2006 r. zostanie ostatecznie podjęta decyzja w sprawie ewentualnego uczestnictwa WRZOS w tej sieci.
- Podejmowanie działań na rzecz **Polskiego Komitetu Międzynarodowej Rady Pomocy Społecznej**. WRZOS jest sygnatariuszem Porozumienia czterech organizacji: Stowarzyszenia FORUM, Polskiego Towarzystwa Pracowników Socjalnych, Stowarzyszenia CIS, które uzyskało status Polskiego Komitetu Międzynarodowej Rady Pomocy Społecznej (ICSW). Do głównych celów PKMRPS należy: promowanie form rozwoju społecznego i ekonomicznego warunkujących redukcję ubóstwa, marginalizacji i cierpienia zwłaszcza wśród grup wykluczonych społecznie. Wzmacnianie i ochrona fundamentalnych praw społecznych, kluczowych dla realizacji wolności, sprawiedliwości społecznej i pokoju. Rozwijanie równości szans, wolności autoekspresji, uczestnictwa w życiu społecznym i ułatwiania dostępu do usług społecznych. Promowanie współpracy partnerów społecznych: rządowych, pozarządowych i międzyrządowych działających na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym we wdrażaniu programów zrównoważonego rozwoju.
- Udział w tworzeniu sieci konsultacyjnej związków niezależnych socjalnych organizacji pozarządowych z Niemiec, Polski, Republiki Czeskiej, Słowacji

i Węgier. Tworzenie sieci finansowo było wspierane przez Komisję Europejską i rozpoczęło się podczas grudniowej konferencji w Krakowie w 2004 r., na której spotkali się przedstawiciele organizacji zainteresowanych tworzeniem sieci konsultacyjnej. Celem spotkania reprezentantów federacji było wypracowanie koncepcji jej funkcjonowania. Zgodnie z wypracowaną koncepcją, praca sieci powinna obejmować w szczególności następujące zakresy merytoryczne:

- problematyka wykluczenia społecznego, w tym realizacja socjalnych praw podstawowych, rozwój poszczególnych dziedzin pracy socjalnej i niedyskryminację,
- poprawa warunków brzegowych pracy socjalnych organizacji pozarządowych, w szczególności regulacje pożytku publicznego,
- dialog międzysektorowy i partnerstwo III sektora z sektorem publicznym, włącznie z problematyką świadczenia i finansowania usług społecznych,
- problemy migracji.

Ponadto ustalono, że współpraca w ramach sieci mogłaby ponadto obejmować: gender mainstreaming wzgl. równy status kobiet i mężczyzn, rozwój gospodarki społecznej, wolontariat, doksztalcanie i kształcenie ustawiczne, profesjonalizację pracy socjalnych organizacji pozarządowych.

Obecni w Krakowie reprezentanci związków socjalnych zatwierdzili podczas konferencji następujące dokumenty: Deklarację Krakowską i Zasady pracy sieci jako podstawę dla tworzenia sieci federacji socjalnych organizacji pozarządowych.

Uczestnicy krakowskiego spotkania ustalili ponadto że do końca marca 2005 r. powinna zostać wypracowana koncepcji funkcjonowania sieci. Zarząd WRZOS w 2005 r. podjął uchwałę o uczestnictwie WRZOS w tworzącej się sieci.

5.1.10. Intensyfikacja współpracy z Niemieckim Parytetowym Związkiem Socjalnym – Związkiem Federalnym poprzez realizację m.in. wspólnych projektów takich jak „Partnerstwo Socjalne” i „Akcja Człowiek”.

5.1.11. Placówka Koordynacyjno-Doradczej polsko-niemieckiej współpracy socjalnej.

WRZOS nie posiadając żadnych środków finansowych na realizowanie zadań Placówki Koordynacyjno-Doradczej już od przeszło pięciu lat realizuje zadania Placówki m.in. w zakresie: rozwijanie forum konsultacji i współpracy organizacji niezależnej opieki społecznej lub pozarządowych organizacji socjalnych z obu krajów; regularna wymiana

informacji i doświadczeń, doradztwo i wspieranie wybranych projektów modelowych; poradnictwo w zakresie finansowania współpracy polsko-niemieckiej; rozwijanie programów w kontekście tematów polityki społecznej, polityki wobec rodziny i ludzi starszych; praca z opinią publiczną na rzecz polsko-niemieckiej kooperacji w obszarze socjalnym; wydawanie polsko-niemieckiego czasopisma specjalistycznego „SOCIUS”.

W 2005 r. w ramach Placówka Koordynacyjno-Doradczej polsko-niemieckiej współpracy socjalnej prowadzono następujące działania:

- Przygotowanie wizyty studyjnej w dniach 20-22.06.05 w Berlinie i Poczdamie. W ramach wizyty odbyły się spotkania w następujących instytucjach i organizacjach:
 - ✓ Niemiecki Parytetowy Związek Socjalny-Związek Ogólny, Berlin,
 - ✓ Niemieckie Stowarzyszenie Opieki Publicznej i Prywatnej, Berlin,
 - ✓ Federalne Ministerstwo Rodzin, Seniorów, Kobiet i Młodzieży, Berlin,
 - ✓ Ministerstwo Pracy, Spraw Socjalnych, Zdrowia i Rodziny Kraju Brandenburgia, Poczdam,
 - ✓ Parytetowy Związek Socjalny – Kraju Brandenburgii, Poczdam,
 - ✓ Dom Starszego Obywatela, organizacja członkowska Parytetowego Związku Socjalnego, Berlin.

Celem wizyty było zapoznanie się przedstawicieli pozarządowych organizacji socjalnych (delegatów Grup Roboczych) z Polski ze stosowanymi w Niemczech rozwiązaniami z zakresu polityki społecznej, w szczególności zwalczania wykluczenia społecznego i prowadzonych polityk w stosunku do grup docelowych projektu: osób niepełnosprawnych, starszych, bezdomnych, uzależnionych oraz dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych.

- Ponadto 2005 r. działająca przy WRZOS Placówka aktywnie uczestniczyła w budowaniu partnerstw/pomostów pomiędzy polskimi i niemieckimi organizacjami pozarządowymi /np. województwo warmińsko-mazurskie, kujawsko-pomorskie, opolskie/.

5.1.12 Współpraca z administracją rządową i samorządową.

Celem programu jest budowanie partnerstwa międzysektorowego pomiędzy sektorem publicznym i obywatelskim. Program ten realizowany jest m.in. poprzez następujące działania i inicjatywy:

- uczestnictwo przedstawiciela WRZOS w pracach Rady Pomocy Społecznej. Rada Pomocy Społecznej działa przy Ministrze Polityki Społecznej jako organ opiniotawczo-doradczy w sprawach pomocy społecznej. Dialog społeczny w ramach Rady Pomocy Społecznej dotyczy zagadnień związanych z pomocą społeczną. Uczestniczą w niej przedstawiciele jednostek administracji rządowej i samorządowej, organizacji społecznych zaangażowanych w realizację zadań stojących przed pomocą społeczną oraz środowiska naukowe. W obecnej kadencji przedstawiciel WRZOS p. Maria Remiezowicz pełni funkcje sekretarza RPS.
- Rozwijanie współpracy z Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej w ramach podpisanego Porozumienia o współpracy, w szczególności z:
 - Departamentem Pożytku Publicznego,
 - Departamentem Pomocy Społecznej,
 - Departamentem Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego.
- Rozwijanie roboczych kontaktów z Biurem Rzecznika Praw Obywatelskich. Udział przedstawiciela BRPO w projekcie „Partnerstwo Socjalne”.
- Udział zgłoszonego przez WRZOS p. Krzysztofa Balona, członka Zarządu WRZOS w pracach Rady Działalności Pożytku Publicznego, organie opiniotawczo-doradczym ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. Pan Krzysztof Balon w RDPP był również przewodniczącym Zespołu ds. przygotowania zmian w Ustawie o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.
- Udział przedstawicieli WRZOS w pracach Komitetu Monitorującego IW EQUAL / p. Anna Kruczek/ oraz Komitetu Monitorującego SPO RZL / p. Janusz Zugaj /.
- Udział p. Krzysztofa Balona jako z-cy członka w pracach Europejskiego Komitetu Ekonomiczno Społecznego w Brukseli.
- Udział przedstawicieli WRZOS w pracach Rad Wojewódzkich Narodowego Funduszu Zdrowia w województwach: dolnośląskim, lubuskim, zachodniopomorskim oraz podkarpackim.
- Udział w pracach Parlamentarnego Zespołu ds. Organizacji Pozarządowych.
- Udział w pracach Komisji Polityki Społecznej.

5.1.13 Działalność szkoleniowa, poradnicza i badawcza.

W ramach tego programu WRZOS prowadzi działalność szkoleniową, poradniczą i badawczą, której bezpośrednim adresatem są organizacje członkowskie federacji. W 2005 r. działalność była prowadzona w oparciu o dwa projekty: „Inicjatywę Szkoleniową – Wiedza i Rozwój” oraz „Inicjatywę Badawczą – Wiedza i Rozwój”.

- **„Inicjatywa Szkoleniowa – Wiedza i Rozwój”**

Celem projektu jest podniesienie kwalifikacji kadr organizacji społecznych zrzeszonych we WRZOS. Chcemy uczyć jak sprawnie zarządzać organizacją, jak aplikować o środki z Europejskiego Funduszu Społecznego, jak podnosić jakość usług socjalnych. Projekt jest współfinansowanym ze Środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

W 15 województwach od lutego do października 2006 r. w ramach trzech modułów tematycznych odbędzie się cykl szkoleń i konsultacji:

1. Zarządzanie Organizacją Pozarządową:

- Praca projektem
- Zarządzanie finansami
- Zarządzanie zespołem
- Zamówienia publiczne
- Marketing, PR, sponsoring w NGO

2. Pozyskiwanie środków z Europejskiego Funduszu Społecznego:

- Wybrane zagadnienia z Funduszy Strukturalnych i Programów Operacyjnych
- Budowa projektów
- Zasady składania wniosku o dofinansowanie projektu z EFS
- Wybrane zagadnienia z planowania budżetu projektu i jego realizacji
- Podstawowe zasady zarządzania projektem

3. Usługi Socjalne:

- Usługi socjalne
- Rozwijanie usług socjalnych
- Standardy etyczne działań pomocowych
- Standaryzacja usług socjalnych

- Finansowanie usług socjalnych

Założeniem projektu jest aby z oferty szkoleniowej i doradczej mogli skorzystać:

- członkowie organizacji,
- pracownicy,
- wolontariusze,
- organizacji członkowskich WRZOS oraz inne osoby zaproszone przez te organizacje.

Dla lepszej organizacji działań w 15 województwach utworzone zostały **Regionalne Punkty Konsultacyjne**, wyposażone m.in. w sprzęt komputerowy. W każdym z punktów pracuje trzech konsultantów, którzy zostali przeszkoleni do tego, aby doradzać organizacjom. Z porad można korzystać w ramach odbywanych przez konsultantów dyżurów. Regionalni konsultanci prowadzą także rekrutację na szkolenia. Cykl szkoleniowy obejmuje trzy dwudniowe spotkania, podczas których uczestnicy zdobywają wiedzę w ramach jednego z wymienionych wcześniej modułów tematycznych.

Projekt WRZOS realizowany jest w partnerstwie z 15 związkami regionalnymi:

- **„Standardy Przejrzystości Finansowej w Socjalnych Organizacjach Pozarządowych”.**

W ramach ww. projektu przeprowadzono w 5 województwach szkolenia dla pierwszej grupy organizacji – uczestników przyszłej modelowej implementacji rezultatów wypracowanych w ramach projektu. W szkoleniach wzięło udział ponad 100 przedstawicieli organizacji pozarządowych.

- **„Inicjatywa Badawcza – Wiedza i Rozwój”**

WRZOS we współpracy ze związkami regionalnymi w ramach projektu „Inicjatywa Badawcza - Wiedza i Rozwój” po raz pierwszy bada swoją strukturę w celu dokładnego poznania specyfiki i potencjału organizacji zrzeszonych.

Głównym celem projektu jest maksymalne podniesienie standardów usług organizacji pozarządowych, działających w sferze szeroko pojętej pomocy społecznej. „Inicjatywa Badawcza - Wiedza i Rozwój” jest projektem współfinansowanym ze Środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Właściwa diagnoza sytuacji, uzyskana za pomocą wnikliwych badań socjologicznych, pozwoli przygotować organizacje do przyszłych wyzwań i zapewni dostosowanie ich

ofert do rzeczywistych potrzeb beneficjentów. W oparciu o zdobytą wiedzę opracowany zostanie funkcjonalny model struktury i procedury działania w celu standaryzacji usług społecznych. Ponadto planowane jest stworzenie centrali informacyjno--szkoleniowej, której zadaniem będzie promowanie wytworzonych modeli, procedur i metodyk, a także koordynacja procesów ich wdrażania.

Oprócz badania potrzeb regionalnych i lokalnych organizacji WRZOS, badane są również potrzeby klientów organizacji zrzeszonych we WRZOS, tendencje rozwojowe w zakresie pomocy społecznej pod kątem zapotrzebowania na działania, stan przygotowania regionalnych i lokalnych organizacji do asygnacji i absorpcji Środków z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz oferta szkoleniowa skierowana do regionalnych i lokalnych organizacji WRZOS. Jednocześnie stworzony zostanie zintegrowany system informatyczny do analizy danych uzyskanych z badań.

Program Inicjatywy Badawczej składa się z 5 modułów:

Moduł metodologiczny – system pozyskiwania informacji o potrzebach grup beneficjentów. Badania organizacji lokalnych, regionalnych zrzeszonych we WRZOS i potrzeb klientów tych organizacji.

Moduł analityczny – system edycji i analizy informacji. Analiza potencjału organizacji zrzeszonych we WRZOS pod kątem kwalifikacji pracowników, standaryzacji usług, możliwości aplikowania o Środki EFS.

Moduł komunikacyjny – system wymiany uzyskanych informacji pomiędzy podmiotami WRZOS. Stworzenie platformy informacyjnej w oparciu o łączność internetową i bazę danych.

Moduł informacyjny – system publikacji i promocji informacji. Publikacja raportu z badań. Organizacja seminariów promocyjnych w każdej z organizacji regionalnych.

Moduł koordynacyjny – system koordynacji i szkoleń. Koordynacja wprowadzania nowych standardów mających na celu podniesienie efektywności działań organizacji.

Proces badawczy prowadzony jest jednocześnie na 4 poziomach:

- na poziomie organizacji lokalnych,
- na poziomie organizacji regionalnych,
- na poziomie organizacji współpracujących,
- na poziomie beneficjentów organizacji.

5.1.14 Działalność wydawnicza.

Działania programu wydawniczego skierowane są do organizacji pozarządowych działających na polu szeroko rozumianej polityki społecznej oraz zagadnień sektora pozarządowego w Polsce. Począwszy od 2000 r. skupiamy się na próbie wprowadzenia do szerszego obiegu czytelniczego wartościowych tekstów poruszających opisaną powyżej problematykę. Działania te podejmujemy głównie w oparciu o następujące pozycje:

W roku 2005 ukazały się następujące publikacje WRZOS:

- **Projekt „PARTNERSTWO SOCJALNE”:**
 - ✓ „Niepełnosprawność. Analiza wybranych zagadnień”.
 - ✓ „Bezdomność. Analiza wybranych zagadnień”.
 - ✓ „Dzieci i młodzież. Analiza wybranych zagadnień”.
 - ✓ „Starość. Analiza wybranych zagadnień”.
 - ✓ „Uzależnienia. Analiza wybranych zagadnień”.
 - ✓ „Wybrane zagadnienia z europejskiej polityki społecznej”.
- **„VAT a organizacje pozarządowe”:**
 - ✓ „VAT a organizacje pozarządowe. Postulaty zmian w przepisach proponowane przez III Sektor”.
- **„Bezdomność - Monitoring zjawiska bezdomności w Polsce”:**
 - ✓ Raport – „MONITORING ZJAWISKA BEZDOMNOŚCI W POLSCE – rola strategii rozwiązywania problemów społecznych : teoria i praktyka”.
 - ✓ Raport – „SYSTEM POMOCY INSTYTUCJONALNEJ BEZDOMNYM W POLSCE. RAPORT Z BADAŃ”.
- **„Standaryzacja przejrzystości finansowej socjalnych organizacji pozarządowych”:**
 - ✓ Publikacja wieńcząca projekt przyjęła formę broszury opatrzonej wprowadzeniem wyjaśniającym celowość przeprowadzonych w projekcie prac. Zawiera ona przykłady każdego z dokumentów: sprawozdania, bilansu oraz polityki rachunkowości wraz z komentarzem ułatwiającym zastosowanie tych dokumentów oraz ich ewentualną modyfikację w ramach dopasowania do pól działań i form prowadzenia działalności przez wykorzystującą dokument organizację socjalną.

